

Det pædagogiske grundlag for Børne- og Ungeuniverset er blevet til i efteråret 2019 i en ambitiøs proces med projektere, medarbejdere, ledere, eksterne brugere, interessenter og øvrige aktører i udviklingen af bydelen og af Børne- og Ungeuniverset. Processen har formet grundlæggende og retningsgivende pædagogiske pejlemærker og principper samt en overordnet pædagogisk vision for det nye Børne- og Ungeunivers. Den overordnede pædagogiske vision lyder som følgende:

“Børne- og Ungeunivers Stigsborg – et fyrtårn for sammenhæng fra 0-16 år. Et hus med et maritimt præg i en bæredygtig bydel, hvor børn og unge indgår i betydningsfulde fællesskaber”

Med et Børne- og Ungeunivers i Stigsborg bydelen vil vi skabe et **Sammenhængende tilbud fra 0 til 16 år** – en ramme hvor børn og unge kan udvikles og dannes i **Et godt børne- og ungeliv**, der danner et solidt og bæredygtigt fundament for livsglæde, initiativ og foretagsomhed i barndommen og senere i tilværelsen som ung og voksen.

Som et fyrtårn for **Sammenhæng mellem daginstitution, skole og DUS** skal Børne- og Ungeuniverset dagen igennem summe af leg, aktivitet og kreativitet. Overalt skal man opleve glade og engagerede børn og voksne, som leger og lærer sammen på tværs af alder og interesser. **Trivsel og Betydningsfulde fællesskaber** er i højsædet. Venskaber og gode relationer er vigtige i Børne- og Ungeuniverset, som er for **Alle** børn og unge.

Beliggenheden ved park og fjord giver en unik mulighed for at skabe varierede **Udendørs læringsmiljøer** i tilknytning til Børne- og Ungeuniverset. Herigennem skabes et stærkt grundlag for at arbejde med **Bæredygtighed og det maritime** - herunder spillet mellem menneske, natur og samfund. Og det giver potentiale for at styrke **Bevægelse** som en integreret del af undervisningen.

Tværfaglighed og proces fra ide til produkt skal være omdrejningspunkter for de **Projekt- og undervisningsforløb**, som børn og unge i alle aldre skal indgå i. I Børne- og Ungeuniverset arbejder børn og unge med **Relevante og virkelighedsnære emner, fænomener og udfordringer**. Det sker i samarbejde med lærere og pædagoger, men også i samarbejde med voksne fra andre sammenhænge, som kan bidrage med supplerende former for viden og faglighed.

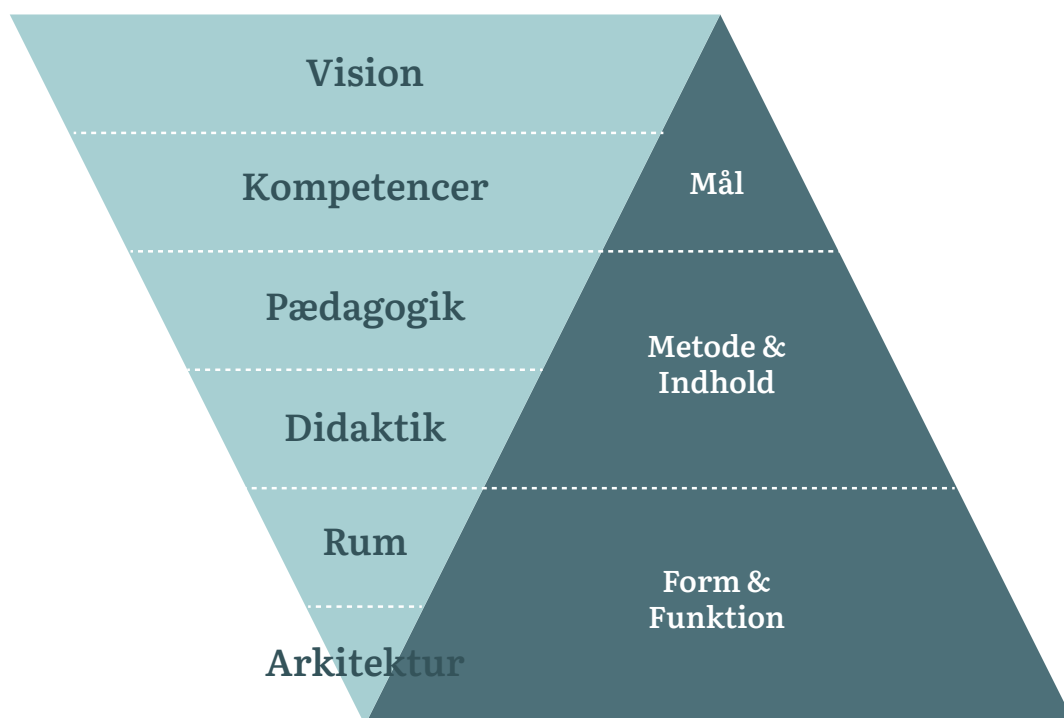
Med fokus på, at alle børn og unge har brug for at udvikle **Tidssvarende kompetencer og Tillid til egne muligheder**, er målet, at hvert eneste barn finder sin rette hylde, klædes på til deltagelse og bliver en stjerne på sin helt egen måde.

Funktionen som **Bydelshus og mødested** udspiller sig om eftermiddagen, aftenen og weekenden i fælleshuset, idrætsfaciliteterne, værkstederne og uderummet, hvor Børne- og Ungeuniverset danner ramme om samvær og interessefællesskaber for venner, naboer, familier, klubber og foreninger. Der er kulturtilbud, åbne værksteder, events og aktiviteter, hvor man kan mødes, lege, spise og være sammen.

Som et åbent bydelshus bliver Børne- og Ungeuniverset en vigtig **Dynamo for udviklingen af en ny og attraktiv bydel** ved Stigsborg Havnefront.

3. Pædagogisk vision

Det pædagogiske grundlag for Børne- og Ungeuniverset er udarbejdet med afsæt i Dagtilbudsloven, Folkeskoleloven og visionen for skolevæsenet i Aalborg Kommune "Noget af have det i". Derudover er den pædagogiske vision inspireret af Udviklingsstrategi for Stigsborg Havnefront samt Værdi- og kvalitetskataloget for Stigsborg Havnefront.

Det pædagogiske grundlag for Børne- og Ungeuniverset er blevet til i efteråret 2019 i en ambitiøs visionsproces. Visionsprocessen bestod af en række workshops, møder og inspirationsdage, hvor lærere, pædagoger, elever, forældre, politikere, konsulenter, virksomheder og interessenter har drømt, diskuteret, reflekteret og generelt bidraget med ideer til, erfaringer med og viden om, hvorledes Børne- og Ungeuniversets organisering, kultur, pædagogik og didaktik bør udfolde sig i en fremtidssikret lokal og global kontekst.

Intentionen med visionsprocessen har været, at arkitekturen i det nye byggeri skal være et tydeligt udtryk for den praksis, som det er intentionen at skabe i det nye Børne- og Ungeunivers. Det pædagogiske grundlag og den fremtidige praktiske brug af huset skal være styrende for design af de fysiske rammer – og ikke omvendt.

Filosofien bag tilrettelæggelsen af visionsprocessen har været, at der forud for en programmering og et fysisk design af et læringsmiljø formuleres et pædagogisk grundlag for projektet bestående af:

- en retningsgivende pædagogisk vision (afsnit 1.2 og kapitel 3)
- et dannelsesideal og seks pejlemærker for det pædagogiske arbejde (afsnit 3.1) og
- en konkret og praksisorienteret beskrivelse af den læringsforståelse og de pædagogiske principper, som skal præge hverdagen i de fysiske rammer (afsnit 3.2).

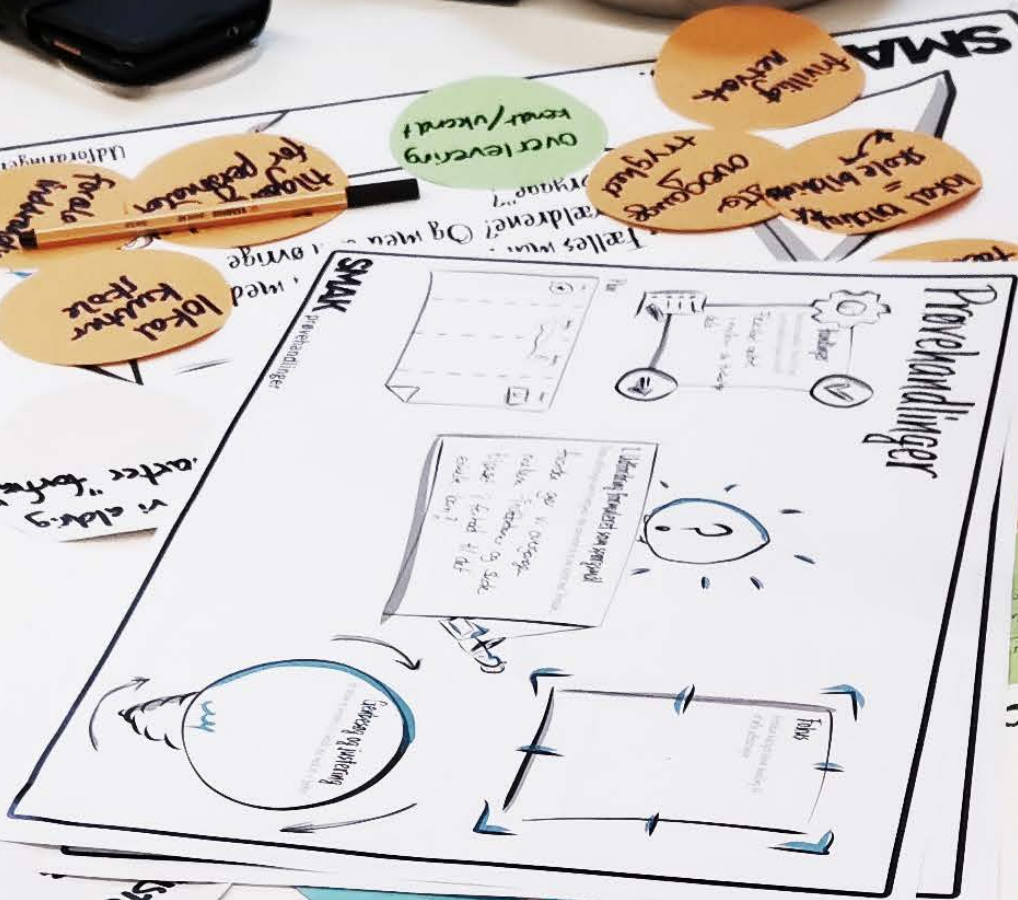
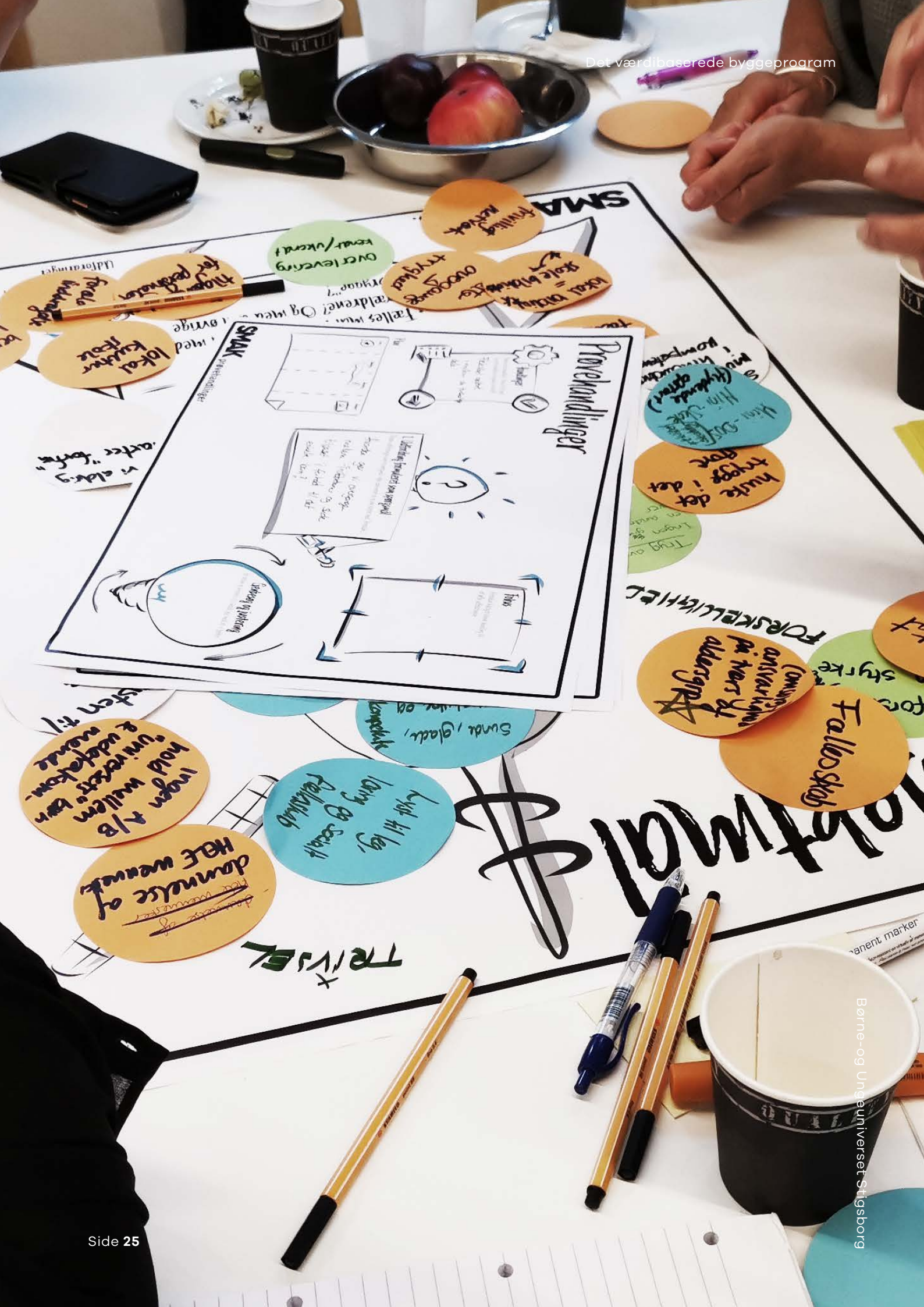
Visionen for Børne- og Ungeuniverset favner således både universet som en moderne arena for børn og unges trivsel, udvikling, læring og dannelse fra 0 til 16 år og som bydelshus og bæredygtigt byggeri.

Den pædagogiske vision lægges til grund for det pædagogiske arbejde i Børne- og Ungeuniverset og er retningsgivende for byggeprojektet og for den pædagogiske og didaktiske udviklingsproces, som sættes i gang i såvel dagtilbud som skole og DUS frem mod 1. juni 2024, hvor Børne- og Ungeuniverset sættes i drift.

Visionsprocessen for projektet om Børne- og Ungeuniverset har i løbet af efteråret 2019 indkredset og beskrevet:

- Børne- og Ungeuniverset som lokalt og bæredygtigt bydelshus
- Pædagogiske pejlemærker for dannelse og kompetenceudvikling
- Principper for læring og samarbejde
- Organisering af børn, voksne, læringsmiljøer og rum
- Organisering af fysiske miljøer – inde og ude

Udfordringer
 lokal kultur
 lokal kultur
 lokal kultur

hude det trygs i det
 trygs i det
 trygs i det

FORSKELLIGHED
 ansvarlighed
 på hvert af
 aldersgrupper

ingen A/B
 hold mellem
 & udafaktom
 domme af
 HAF vænne

Sunde, glade,
 kompetente
 lærere og
 ledere

Fællesskab
 Fællesskab

TRIVSEL

3.1 Dannelsesideal og pejlemærker

Den overordnede pædagogiske vision som den beskrives i indledningen udfoldes igennem **6 pejlemærker** for børns og unges trivsel, udvikling, læring og **dannelse**:

- **Børn og unge oplever, at de kan bidrage med idéer til en bæredygtig samfundsudvikling.**
- **Børn og unge oplever, at viden om menneskets påvirkning af miljø og anvendelse af ressourcer øger deres bevidsthed og handlekompetence ift. natur, miljø og klima.**
- **Børn og unge oplever, at samarbejde med lokalområde, familier og omgivelser i den pædagogiske praksis giver mulighed for demokratisk deltagelse.**

Bæredygtighed

I Børne- og Ungeunivers Stigsborg arbejdes med bæredygtighed i en bred forståelse. Bæredygtighed indtager en central plads i forpligtelsen til at forberede børn og unge til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.

Der arbejdes med at skabe indhold i begrebet bæredygtighed ud fra den betragtning, at dagtilbud og folkeskole kan gøre en forskel og klæde børn og unge på til at forandre verden, så de kan tage del i og præge en bæredygtig samfundsudvikling. I den forbindelse kan FN's verdensmål fra 2015 fungere som en rettesnor for Børne- og Ungeuniversets arbejde med at danne børn, unge og beboere i bydelen til bæredygtige borgere.

Oplysning er et vigtigt aspekt i den bæredygtige dannelse. Verdensmålene gøres nærværende ved at børn og unge arbejder med dem og derigennem erkender deres værdi og nødvendighed som afsæt for handling. I Børne- og Ungeuniverset aktiveres børn og unges følelser og forestillingsevne gennem deltagelse. Ønsket er at skabe oplyste og globalt tænkende medborgere, der bærer et ønske om og en lyst til at forbedre de eksisterende livsbetingelser og -vilkår.

Et andet vigtigt aspekt af bæredygtig dannelse er motivation. Det er vigtigt at give børn og unge lyst til at handle bæredygtigt. Lysten kommer blandt andet ved at have fokus på et indlejret praksiselement i undervisningen, så bæredygtig dannelse ikke efterlader børn og unge med abstrakte idéer, men

bidrager med konkrete værktøjer og færdigheder. Det er ikke nok bare at sikre viden. Kombinationen af viden, færdigheder og "hands on"-tilgange skal bidrage til at skabe børn og unge med både lyst til og mulighed for at handle samt oplevelsen af at kunne gøre en forskel.

Lokalsamfundet er en oplagt mulighed for at danne partnerskaber, der kan blive en vigtig faktor for, at børn og unge får kendskab til og forstår den virkelighed, der omgiver dem. Partnerskaber giver mulighed for at styrke de anvendelsesorienterede aspekter i undervisningen, hvor børn og unge inviteres direkte ind i en reel deltagelse for at gøre dem interesserede i den virkelighed, der omgiver dem. En stærk tilknytning til lokalområdet giver grundlag for at bekymre sig om det omgivende samfund, hvilket igen kan give et større ønske om og lyst til at ændre de eksisterende vilkår.

Nærheden til parken og fjorden opleves og bruges aktivt af børn og medarbejdere i Børne- og Ungeuniverset. Det skaber et realistisk grundlag for at arbejde med bæredygtighed og med forståelse for samspillet mellem menneske, samfund og natur. Børne- og Ungeuniverset henter identitet og inspiration i visionerne for Stigsparken og bydelen, hvor bæredygtighed og nærhed til Limfjorden er vigtige aspekter. Det gør området, fjorden og bæredygtighed til meningsfuld genstand for det pædagogiske arbejde i dagtilbud og i skole- og fritidstilbud.

- **Børn og unge oplever at have en ven i Børne- og Ungeuniverset.**
- **Børn og unge oplever Børne- og Ungeuniverset som en velkendt tryk base for udvikling, læring og trivsel.**
- **Børn og unge betragter mangfoldighed som en styrke.**

BETYDNINGSFULDE FÆLLESSKABER

Alle børn og unge i Børne- og Ungeuniverset føler sig som en del af et fællesskab. Børne- og Ungeuniversets miljøer og stemninger inviterer og motiverer til åbenhed, engagement og deltagelse og understøtter dermed børn og unges evne til at indgå i fællesskabet.

Samarbejdet mellem de professionelle voksne er præget af en fælles ansvarlighed for børnene, for huset og for området. I Børne- og Ungeuniverset er alle børn "vores" ansvar, og der arbejdes ud fra denne devise på tværs af organisering og kernefagligheder.

Relationer og samarbejde er præget af anerkendelse og respekt og af, at forskellighed betragtes som en styrke og et potentiale for trivsel, læring og udvikling. Husets læringsmiljøer er præget af fællesskab og mangfoldighed og understøtter, at børn i alle aldre oplever sig som del af et fællesskab med fokus på både ligeværd og selvværd. Organisering, indretning og pædagogik i Børne- og Ungeuniverset skaber betydningsfulde fællesskaber som et godt udgangspunkt for børn og unges personlige og sociale udvikling.

Læringsmiljøerne og den fysiske indretning stimulerer børn og unges naturlige læringslyst med forståelse for, at de udvikler sig og modnes med forskellig hast og på forskellig vis. Også børn med personlige, sociale og/eller indlæringsmæssige udfordringer understøttes i deres udvikling, trivsel og læring. Målet er ikke at få alle gennem det samme nåleøje – men at få alle på rette hylde.

- **Børn og unge oplever, at der er et ligeværdigt fokus på fysisk og mental sundhed.**
- **Børn og unge oplever, at bevægelse indgår som en naturlig del af hverdagen i Børne- og Ungeuniverset.**
- **Børn og unge oplever, at de er i stand til at tage vare på egne basale behov.**

LIVSDUELIGHED

Fysisk og mental sundhed er vigtig for børn og unges trivsel, læring og udvikling og udgør et fundament for livsduelighed i barndommen og senere i tilværelsen som voksen.

Fysisk aktivitet og bevægelse styrker sundhed, sociale kompetencer og lyst til at lære. I Børne- og Ungeuniverset er motion og bevægelse en integreret del af hverdagen i daginstitution, skole og fritid. De fysiske rammer i Børne- og Ungeuniverset inspirerer til mange forskellige sanselige og kropslige indtryk. Bevægelsesglæde, leg, fantasi, nysgerrighed og brug af sanser er i fokus. De udendørs læringsmiljøer i parken og ved fjorden er en naturlig del af hverdagen. Turen rundt i hele Børne- og Ungeuniversets fordelingsarealer, bevægelses- og uderum stimulerer alle sanser og giver mulighed for at aktivere hele kroppen.

Børnene lærer tidligt at tage vare på egne basale behov. I universet deltager børn og unge i læringsfællesskaber omkring sund mad og levevis – herunder daglige måltider, som understøtter trivsel og betydningsfulde fællesskaber.

I Børne- og Ungeuniverset lærer børn og unge sig selv at kende og får styrket deres selvværd og virkelyst. En alsidig personlig udvikling medfører bevidsthed om egne styrker og præferencer samt lyst og evne til at tage en aktiv rolle i fællesskabet.

Også som bydelshus byder Børne- og Ungeuniverset på en vifte af muligheder for at frivillige, foreninger og bydelens borgere kan indgå i fællesskaber

indenfor fx idræt, bevægelse, kultur og natur. Der er et væld af muligheder både ude og inde, i parken, ved fjorden, i bygningen og på bygningen. Mange af husets læringsmiljøer vil være til rådighed for bydelens beboere uden for institutionernes åbningstid – herunder faciliteter til idræt og bevægelse, pædagogiske køkkener, samlingsal, værksteder og de aldersbaserede læringsmiljøer.

- **Børn, unge og voksne oplever sammenhæng og helhed på tværs af alder, afdelinger og fag.**
- **Børn, unge og forældre oplever at overgange og ændringer i hverdagen er baseret på trykthed og samarbejde.**
- **Børn og unge oplever at hverdagens aktiviteter i dagtilbud og i skole- og fritidstilbud er meningsfulde og relevante for deres liv, interesser, relationer mv.**
- **Børn og unge oplever at de kan anvende fagindhold, perspektiver og virkemåder på virkelige og aktuelle emner, fænomener og udfordringer.**

SAMMENHÆNG

Samling af daginstitution, skole og fritidsaktiviteter under ét tag skaber sammenhæng i hverdagen og understøtter, at børn og voksne mødes og samarbejder på tværs af alder og faglighed. Sammenhængen imellem afdelinger samt børne- og voksengrupper er en af grundpillerne i kulturen. Samarbejde om de formelle overgange mellem daginstitution og skole, mellem afdelinger og mellem skole og DUS/ fritid mv. opleves af børn og forældre som velkoordineret, tryk og naturlig.

I Børne- og Ungeuniverset har børn og unge mulighed for at beskæftige sig med emner, fænomener og udfordringer, som de interesserer sig for – godt assisteret af kompetente voksne, som sikrer, at grundlæggende kompetencer, kundskaber og færdigheder tilegnes. Autencitet i læreprocesserne opleves gennem en følelse af, at der arbejdes med vedkommende, aktuelle og vigtige emner og udfordringer – vi lader ikke bare "som om".

Med afsæt i omverdensforståelse og fokus på brug af lokalområdet, det danske samfund og en hel verden henter læreprocesserne i Børne- og Ungeuniverset indhold, inspiration og viden fra emner og udfordringer, som har relevans og giver mening for børn og unge fra 0 til 16 år. Sammenhæng på tværs af læreplanstemaer og fag gennem virkelighedsnære projektforsøb suppleret med faglig fordybelse sikrer, at indhold og arbejdsformer giver mening og er motiverende for børn og unge.

Et projektforsøb tager udgangspunkt i et spørgsmål eller en undren som præsenteres på en engagerende

og inspirerende måde og resulterer i et produkt. Et produkt skal forstås bredt og kan være alt fra et sandstøt til et skuespil, en model, en video, en bog eller noget helt sjette. Undervejs i projektforsøbet arbejdes med feedback, så barnet får uddybet sin viden, forbedret sine færdigheder og opøvet sin iagttagelsessevne og kritiske sans. Produktet og den opnåede viden og kunnen fremvises for et relevant publikum – gerne et autentisk publikum for hvem emnet eller udfordringen har relevans og interesse.

I dagtilbud har projektforsøb afsæt i legen som det grundlæggende og sker i en vekselvirkning mellem planlagt vokseninitieret aktivitet, spontane aktiviteter og børneinitierede aktiviteter. Jo længere børnene kommer i skoleforsøbet jo mere udviklede bliver arbejds- og undersøgelsesmetoderne. Men fælles på tværs af alder er, at projektforsøb drives af nysgerrighed, indre motivation, gåpåmod, fantasi, oplevelse og virkelyst og foregår i et helhedsorienteret læringsfællesskab.

Læring i projektbaserede forsøb kombineret med faglig fordybelse danner et vigtigt fundament for, at børn og unge gennem hele skoletiden får gode muligheder for at forberede sig på videre uddannelse efter folkeskolen. Det sker med stadig større vægt på sammenhæng ift. ungdomsuddannelsesinstitutionerne jo længere man kommer i skoleforsøbet.

Også de professionelle voksnes dagligdag i Børne- og Ungeuniverset er karakteriseret af sammenhæng. Der samarbejdes om det pædagogiske læringsmiljø og undervisningen i teams baseret på alderstrin både i dagtilbud og i skole- og fritidstilbud.

- **Børn og unge oplever at deres naturlige nysgerrighed og skabertrang kan udfoldes i hverdagen.**
- **Børn og unge lærer, hvordan teori og viden kan omsættes til handlinger i praksis.**
- **Børn og unge oplever, at kreativitet og evne til at skabe produkter er højt prioriteret i hverdagen**

KREATIVITET

Nysgerrighed, indre motivation og trang til at udforske verden kendetegner de mindste børns tilgang til verden. I Børne- og Ungeuniverset stimuleres læringslysten hos både små og store børn i læringsmiljøer, som understøtter børnenes ressourcer, nysgerrighed og aktive medvirken. Der er fokus på at udfolde muligheder og potentialer og på at gøre leg og fantasi til centrale virkemidler i læreprocesserne – også for de store børn. Leg er grundlæggende for alle aldersgrupper og har en værdi i sig selv.

Læringsmiljøerne understøtter børnenes møde med verden og deres læring med en udforskende, undrende og kreativ tilgang og indbyder til at være undersøgende og eksperimenterende. I Børne- og Ungeuniverset leger, ideudvikler, undersøger og bygger børn i lige så høj grad, som de lytter, læser og skriver. Aktiviteter og undervisning baseres på børns naturlige nysgerrighed og skabertrang og stimulerer og udfordrer børnenes sanser og involverer hele kroppen.

Kreativitet og nysgerrighed bruges som afsæt for at tilrettelægge læringen som en meningsfyldt proces fra idé til produkt. Faglig viden og konkrete færdigheder indøves i kursusforløb i vekselvirkning med projektføreløb. Som en naturlig del af hverdagen i Børne- og Ungeuniverset formidles og udstilles produkter både i Børne- og Ungeuniverset og hos lokale samarbejdspartnere og interessenter.

- **Børn og unge oplever at have mod og kompetence til at deltage og påvirke hverdagen i Børne- og Ungeuniverset.**
- **Børn og unge oplever at være i stand til at omsætte egne ideer, drømme og tanker til handling.**
- **Børn og unge har tillid til egne muligheder aktuelt og i fremtiden.**

Handlekompetence

Både nationalt og internationalt er der stigende fokus på behovet for, at daginstitutioner og skoler udvikler og fornyer børn og unges læreprocesser, med henblik på at børn og unge rustes til at begå sig i en globaliseret verden med den virkelighed det skaber i lokalsamfundet.

I den demokratiske dannelse skal børn og unge forberedes til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i det danske samfund som en del af en globaliseret verden. Der er behov for, at børn og unge tidligt udvikler mod til kritisk tænkning og til at tage stilling og handle som demokratiske borgere i et land med åndsfrihed og folkestyre.

For at børn og unge opbygger tillid til egne muligheder er det vigtigt med et fokus på, at udvikle selvstændig stillingtagen, handlekraft og mod til at tage (med)ansvar for sig selv, for andre og for de fællesskaber, som de indgår i aktuelt og fremadrettet.

Udgangspunktet er at børn og unge indgår i læreprocesser som selvstændige producenter af meningsfuld viden og indsigt. Børns perspektiv og aktive deltagelse er forudsætningen for meningsfulde og værdiskabende læreprocesser. Hele vejen gennem Børne- og Ungeuniverset fra vuggestue til uddannelse er der fokus på at forberede og ruste børn og unge til næste udviklingsstrin med motivation og læringslyst i behold.